

DEBRECZENI FŐISKOLAI LAPOK.

KIADJA: A MAGYAR IRODALMI ÖNKÉPZŐ-TÁRSULAT.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, collegium. Megjelenik havonként kétszer.</p>	<p>Felöltszerkesztő: LUKÁCS TIHAMÉR. Szerkesztőtársai: Lengyel Béla, Baróthy István, Segesváry Viktor. Kiadóhivatali főnök: Kovács Lajos.</p>	<p>ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 5 korona. Fél évre 2 kor. 50 fill. Ifjúsági egyesületeknek 4 korona Főiskolai hallgatóknak 3 korona Egyes szám ára: 20 fillér.</p>
---	---	--

Ifjúsági zászló.

Az ifjúságnak — közelebbről a tanulóifjúságnak — célja sohasem lehet valami köznapi dolog. Neki a szépért és jóért még akkor is lelkesedni kell, ha a társadalom elébe helyezi ezeknek az eseményeknek az önzést, a haszonlesést.

Nekünk még nem szabad az életet a magaszomorú és rideg valóságában fognunk fel, nekünk nem szabad ebbe egyszerűen bele nyugodnunk, nekünk magasabbra kell törnünk.

De láttatok-e madarat szárny nélkül?

Bizonyára képzelni sem tudtok! Hisz' ennek köszönheti, hogy magasan szárnyalhat, hogy megtétezheti a legmagasabb bércezt is, ennek erejére támaszkodva szállong a nap felé.

Ha szárnyai nem volnának: madár is megszünne lenni.

Az ifjúságnak ilyen szárnya volna, — amely köré csoportosulva fölülemelkedne a mindennapi élet nyomasztó légkörén — a zászló.

Ez jelképe minden jónak és nemesnek. — Munka, béke, egyetértés, szeretet, lelkesedés, vitézség, hazafiság: a zászló fogalmában mind megtalálhatók.

Ennek láttára érezzük, hogy szívünket eltölti valami magasztos érzés, hogy keblünk magasabbra emelkedik, mint eddig; érezzük, hogy ezzel haladva erőnk megnő, akaratunk megszilárdul.

A munkára, a békére, az egyetértésre, a szeretetre, a lelkesedésre, a hazafiságra most is szükségünk van! Nem jöhet-e idő, mikor a vitézségre is szükségünk lesz?! Hiszen régi ifjúsági zászlónk bejárta a szabadságharcz csataterreit, — fájdalom! vissza sem került.

A debreczeni öskollegium ifjúságának eszerint 1848 óta nincs zászlója.

Mi lehet az oka, hogy 56 év alatt senkinek sem jutott eszébe egy ifjúsági zászló létesítése?!

Ez — azt hiszem — olyan kérdés, amelyre feleletet egyikünk sem tud adni.

Igazán csodálatos, hogy annyi idő alatt szét nem szakadoztak a collegiumi ifjúság egyes részei, hiszen az összekötő kapocs, a közös szent czélok symboluma, a zászló: hiányzik még ma is.

De nem sokáig fog már hiányozni, mert a kezdeten — amely rendesen legnehezebb — már túl vagyunk.

Az ifjúsági zászló ügye nem alszik tovább, mint ahogy 56 évig aludt, életre kelt az a szivekben! Csak munka, kitartás szükséges hozzá, hogy valóvá is tehesük álmainkat!

És ha álmaink teljesülnek, akkor a debreczeni collegium ifjúsága egy zászló alatt fog egyesülni munkában, békességben és szeretetben!

Kívánatos is, hogy ezen egyesülés minél erősebb, minél teljesebb és minél maradandóbb legyen, mert igazi nagy czélok megvalósítására, nagy erő kifejtésére csak ebben az esetben vállalkozhatunk.

Miért bir meg a tölgy a dühös szélvészszel? Miért emelkedik a kőszikla a magas felhőkig? Nemde azért, mert benne az atomok elképzeltetlen mennyisége egyesült?!

Egyesülnünk kell! De ezen egyesülést megvalósíthatjuk-e szebben, mintha a munka, a béke és a szeretet jelszavait hangoztatva egy közös táborban, egy közös zászló alatt egyesülünk?!

Nem! — Hiszen ez a zászló míg egyfelől a legszebb, legnemesebb, másfelől a legpraktikusabb összekötő kapocs.

Egy körben, egy társaságban egyesülve, életpályánk, tanulmányaink különbözősége miatt talán el sem kerülhetnénk a surlódásokat, míg így, — bár külön-külön beléletet folytathatunk — egyesülünk abban a tudatban, hogy van egy közös lobogónk, s ez a tudat bármely körnél jobban össze fog tartani bennünket.

Nem szükséges, hogy buzdítsalak titeket — kedves barátaim! — ennek megvalósítására hiszen már meg van alakítva a zászlóbizottság, melynek feladata ezt diadalra juttatni, én csak

arra akarok kérni benneteket, hogy amennyiben erőtök és időtök megengedi, munkálatok közre mindnyájan ennek az ügynek a keresztvitelében kitartó lelkesedéssel!

Ne oltsátok el szívetekben az égő vágyat; csak akkor aludjon az ki, ha már beteljesült!

Segesváry Viktor.

A tanuló-ifjuság és az alkoholkérdés.

Irta: Dr. Burger Péter.

(Folytatás.)

Mindenütt mindennek csak kezdetét látjuk, pld. a közegészségi alkotásoknak is — noha, igaz, sokat ígérő, eredményes kezdetét.

Csupán emlékeztetni akarom önöket az egykor oly félelmetes himlő-járványok leküzdésére a kötelező oltással; a kitartó sikeres védekezésre kolera és tifusz járványok ellen és az ujabban, oly dicsérendő buzgalommal munkába vett tüdővész elleni védekezésre

Nagy általánosságban tehát tagadhatatlanul örvendetes tényként kell beismernünk a haladást e téren, amint kézenfekvő bizonyágát a statisztika nyújtja, igazolván a járványos betegségekben elhaltak számának csaknem 60 százalékkal való csökkenését az utóbbi 25 év alatt, de igazolja a népszámlálások adataiból kitűnő népesedési szaporulat is általában.

Íme most — tisztelt uraim — a higiéniának újabb ellensége akadt: az alkohol.

Önök bizonyára szörnyű tulzásnak találják, hogy így egy füst alatt emlitem az alkoholt ama vészes kóroanyagokkal, de — sajnos — ez nem tulzás, hanem komoly való, mint azt ama közvetlen és közvetett halálozások statisztikája bizonyítja, melyeket ez okoz.

Természetesen nem mind részeges vagy korhely (a szó köznapi értelmében), aki eme statisztikában szerepel, hanem tulnyomó nagy számban az alkohol alattomos, rejtett támadásának áldozatai. Az alkohol aláásván az egyén szervezetének ellentálló képességét, teljesen mértékletes, de szokványos ivók is valamely más körülmények között veszély nélküli bajnak, mint tüdőgyulladás vagy más hevenyragályos betegségnek áldozatul esnek.

Mindennél azonban még egészen eltérő veszedelmek is vannak, melyektől a higienikus az alkohol-fogyasztás következtében retteg: így első sorban az idegrendszernek és vele szellemi életünknek mérhetetlen kárai.

Nem szándékozom statisztikai számokkal foglalkozni már az okból sem, mert tudni való, hogy azokban csak a legvégsőkig jutott esetek foglaltatnak.

Csak ha részegessé és a folytonos ivás által örültté, idiotává lett az egyén, csak akkor — és

T Á R C Z A.

Ismerek egy leányt . . .

*Ismerek egy leányt: angyali arczu
Szöke leánykát. Termete karcsu,
Lengenövésű délszaki pálma,
Gyujt a mosolya, a szeme fénye. . .
Neve: Irénke.*

*Dalba szövöm nevét, piczi száját,
Fürtjeit és sötét szemepárját,
— Gondolatom mind, mind az övé csak,
Az a szívemnek minden ütése, —
S nem szeret mégse!*

Lukács Tihamér.

A nagy természet és a kicsiny ember.

Ó lehet-e édesb pihenő hely a bölcsönél, melynek lágy, zsongató, kellemes ringása közben zavartalanul alszik a kised. Körötte puha fekvőhely, fölötte az édes anyai szó: csücsülj baba,

csücsülj; a bölcső meg szépen ring: ó lehet-e boldogabb nála valaki.

Majd mikor szárnya pelyhesedik, emelgeti is már némelykor, ott guggol az utca porában, rakosgatja belőle, a porból, képzeletének várait Későbbi időnek képe sejtelelem alakjában.

Nézd csak, mikor nekieredve, repülő madárként kergeti karikáját. A karika gördül, a fiu orcája, — mintha bizony magasba törő vágyak üznék, hajtanák — belepirul a karikázásba.

Majd megunva a szaladást, kicsi malmot csinál; fűzfából a kereke, fűzfából a tengelye, ráhelyezi a folyócskára és az utánugy el — elnézegeti; bizony meg nem mondanám, mit néz ugy rajta. A patak csörgedezve fut tova; édesen, lágyan suttog; a malom csak öröl, egyre öröl, a fiu bámul a kerékre. Mintha bizony azt mutatná, hogy azt nézi, azt vizsgálja, hogy az ugy megy szünet nélkül.

Ó édes barátunk, drága természet, koszo-

akkor is csak az esetben, ha elmeügyintézetbe jut — kerül ennek rubrikáiba.

Igy is Angliában, Svédországban, Dániában, sőt Németországban is több mint egyharmada az elmebajosoknak az alkohol rovására irandó. A legszomorubb, — mint mondám — hogy ebben csupán a végeredményei vannak a káros hatásnak, a közbenső évekre kiható kórfolyamat ellenben teljesen hiányzik.

Ki tudná önök közül csak el is képzelni ama végtelen nyomort és szenvedést az ily egyén és környezete részéről, vagy ama családi dülást, gazdasági sülyedést, keserűséget és kétségbeesést, melyek e statisztikai számadatokban nem foglaltnak?

De még ez sem meríti ki az alkoholizmus- okozta bajok feneketlen mélységét. A legszörnyűbb ugyanis kétségtelenül nagy öröklékenysége az általa okozott idegzavaroknak és szellemi elmaradottságnak, melyeknek oly megrázó példáit sorolja fel dr. Demme Berné tanár.

Az ő általa vizsgált 57 gyermek közül, kik ivóktól származtak, csak 9 volt rendes fejlődésű. a többi satnya, idióta, eskóros vagy valamely testi fogyatkozással terhelt volt és valamennyi idő előtt pusztult el.

Igaz ugyan, hogy eme veszedelem legnagyobb a pálinkaivóknál, nagyfoku szesztartalma miatt, de az alkoholmennység, mit egyesek borban be-

kebeleznek, sem marad mindig mögötte; mert ha a bor egyharmad — vagy egynegyed annyi alkoholt tartalmaz is, mint a pálinka, tudjuk, hogy azt az ivó öt — sőt tizszeres kvantumban fogyasztja.

Ha még ez csak néha, kivételesen történnék meg, hagyján! mert szervezetünk ellentálló képessége és erős, fejlődő, átalakító képessége sokat bír leküzdeni; de aminek szervezetünk legtöbb esetben ellentállani, ami által folytonosan károsodik és amin végre pusztulnia kell, az az idült mérgezés: sajnos, ezt látjuk népünk igen széles rétegeiben, mondhatnám általánosan elterjedni.

Ki tudná a határt megállapítani, ameddig szervezetünk ellentállani képes és melyen a kórosodás bekövetkezik?

Agyunk, idegrendszerünk szövete oly finom és szövevényes alkotásu, hogy bizonyára sokkal előbb kórosodik, mint a durvább szerkezetű vese, máj, szív stb., ahol az oly nyilvánvalóan észlelhető bonczolásakor.

Az emberiségnek ép ez okból ugy a saját, mint kiválóan a jövő nemzedékek érdekében — kiknek sorsát oly mélyen betolyásolja — bűnös könnyelműségnek kell tekintenie ama vakmerő kísérletet a határ megállapítására, mint azt — sajnos — ma nálunk ezrek, sőt százvezrek teszik, mert nagy a veszély, hogy saját egészségének megkárosításával, még az utódokra is gyenge, könnyen betegedő agyat hagy örökül.

rudat ott leljük már a kicsiny gyermek homlokán is, ő is már benned él, te vagy legkedvesebb pajtása, játszótársa. Ez a kicsiny gyermek még meg nem indul falevének zugásán, az erdő szólásán, vadgalamb bűgésán párjához; ennek a szive még nem szorul el, mikor látja a fákat lombjaikat lehullatni, a vadludak távozást hirdető kiáltása még nem kelt az ő szivében mélabus érzést és mégis néki sincs drágább pajtása, barátja a természetnél. És ez a jó barát, mintha csakugyan gondja volna arra a kicsiny gyermekre, ráhinti a maga virágait életére, betakarja aranyhímzésű leplével.

De a bimbó végre is kinyilik, a gyermek felnő; kebelét érzések tengere borítja el; már most megérti a természet beszédjét.

Ha a folyó partjánál megy el, az el-tova folyó habokkal vágyai is messze-messze szállnak. Az erdő zúgása, falevél susogása néki titkos beszéd,

ki tudja, kitől üzenet számára. Ő maga is a szellő szárnyára bizza üzenetét, sóhajait. De miért is titkolna ő előtte, a jó barát előtt, bármit is. Nem is titkolja; kibeszéli szive érzelmeit, örömét, bánatát.

Hát akkor, mikor édes, meleg érzés száll az ifju szivébe és ott tanyát ver magának, van-e meghittebb barát a természetnél. Csak egy drága alaknak képét látja akkor az ifju maga előtt örökké és a jó természet, bárhol jár is, mindenütt ezt a képet láttatja véle. Ha benéz a pataknak tiszta vizébe, mintha az ő képe inceleagne véle: ha felnéz a csillagos égre, mintha az ő szeme tündöklene rá. Ha madár dalol körulte, mintha az ő hangja csendülne. Virág hajlongása, karcsu derekának mozdulása; harmatos, tiszta, érintetlen volta mintha, mintha az ő arcát mutogatná.

Drága szép idő ez! Némelykor kész magasba

Ezt mondhatnók: „Hiszen mi, magyarok, mindenkor ittunk, még pedig nagyokat és — lám — nem ártott!”

Hát az igaz lehet, hogy rég iszunk, de az semmi szín alatt, hogy nem ártott volna; csak hogy a régi jó időben nem oly gyakran, nem oly általánosságban ittak, mint ma, a fokozott termelés és gyártás jobb és olcsóbb közlekedési eszközök és hatalmasan, fellendült kereskedelem folytán olcsóvá és könnyen hozzáférhetővé lett szeszes italok nagy tömegénél és változatosságánál fogva.

Mindezek mellett — sajnos — egyes helytelen törvényes intézkedések hozzájárulnak az iszákosság terjedéséhez, amilyenek éu a kötelező munkaszünet amaz intézkedését tartom, mely az állami adóalapot képező szeszes italokat kivonja ama megszorítás alól és így az iszákosság karjaiba dönteni segíti az értelmetlen tömegeket.

Napjainkban még más oka is van a szeszes italok kiválóan és fokozottan káros hatásának a multak fölött és ez az ivással járó rossz táplálkozás, rossz kereset és az általános drágasága a tápanyagoknak, kivált a husnak.

Tudjuk, hogy minden méreg jobban hat hiányos táplálkozásnál, ép úgy az alkohol is; de egyuttal ebben kell magyaraztatást találnunk, hogy egyesek oly hosszú időn keresztül büntetlenül

visszaélhetnek a szeszes italokkal, mert kiválóan, sőt sokszor túl táplálkoznak.

Sajnos, a mi népünk kivált e pontban különösen tudatlan s kész önmagával elhitetni, hogy a szesz erőt ad. Minek hát akkor neki a sok táplálék? — mondaná. No hát t. barátaim ez a legvégzetesebb hazugság és balhit, melyet valaha ember kieszelt. Igen kérem önöket, ahol és amikor módjukban lesz, igyekezzenek tőlük telhetőleg e népet mételyező tévhitet eloszlatni, mert ennél jobbat nem egyhamar tehetnek.

Kérdjék önök az olyan emberektől, kiknek igazán terhes, kitartó munkát kell végezniök, kérdjék a sportférfiaktól, turistáktól, tornászoktól, lovasoktól, evezősöktől, lövészeketől stb. stb., olvassák a sarki utazók, a bálnavadászok irásait és mindenütt csak elítélő nyilatkozatokat fognak hallani a szeszes italokról ez irányban.

Valamennyi hadsereg rájött végre — kivált a gyarmati seregeknél tett tapasztalatok alapján, — miszerint a szeszes italok adagolása nemcsak kitartását, munkabírását csökkenti a katonának, hanem a fegyelmet is veszedelmes módon lazítja.

Már Lord Wolseley mondotta, hogy hadserege soha oly jó karban nem volt, mint akkor, midőn mintegy 20.000 teljes tartózkodót, „*tectota ler*“-t számlált közöttük.

A valóságban, t. uraim, az alkoholnak csak egy hatása van az agyra, illetve lelki életre, mint

törni a felnyuló bérczek módjára, máskor hozzásimul a jó baráthoz, a természethez, virágot tűz kalapjához, dalolása fel — felcseng, gyönyörködik a napsugárban s el-elnézi a földön barangoló bogarakat. Egyszer a felhők módjára itt hagyja a töldet és gondolatival a fölött jár, máskor a hangyával fog kezét, köt barátságot.

Nem tudatlan kis gyermek többé, mint barát áll a baráttal szemben, kitárják egymásnak szívöket. Amaz elbeszéli szívének érzelmeit, emez felel rá.

Ha dal kél az ifju szivéből, emennek mosolygása, derüs napsugara rá a felelet; ha bánatos sóhajok szakadnak fel kebeléből, erre is megtalálja a választ a párja után siró madárnak dalában; ha el-elmereng régmúlt dolgokon, a közelében csörgedező patak is mintha mesélne, regélne; amikor ábrándok után futkos s a jövő titokzatos leplére virágokat sző, dicsőségről álmodozik, akkor

is megtalálja a biztatást a magasba néző hegyek intésében.

Be szép idő is ez. Az ifjunak lelke mintha egygyé válnék a hü barátéval. Soha ilyen meghitt barátságot! A virágra leszálló harmat, a reá le-leülő döngicsélő méhecske nem lépnek egymással ily szoros viszonyba.

Hová tűnik el oly hamar a virág a mezőről, hová lesz ez az édes viszony, ábrándos, meghitt barátság?

Ezután már, jó hosszú ideig csak ritkán találkoznak. A szántóvető, míg a magot szórja, még dobogó szivvel figyel a pacsirta szavára, el-elfogja szivét valami édes öröm, ha a kalászt sárgulni, a mezőt bőven megáldva látja; a szőlőgerezdekekkel teli hegyoldalon is felszáll olykor a dal, a nóta, hej de már mindez csak ritkán látott vendég, az ember és a természet már többször vivnak nehéz harcokat, a helyett, hogy örülnének egymásnak.

mozgási képességeinkre vagyis testi munkánkra, amit a kísérleti élettan újabban beigazolt: és ez a bénító hatás.

Aki önmagát és másokat megfigyel, könnyen megállapíthatja, mint csökkennek folytonosan a magasabb szellemi ténykedések — mint a helyes ítélőképesség, illem- és erkölcsi érzet — ivás folytán.

Természetesen sokan azt is észlelni vélik, hogy a szeszitalok élénkebbé, vállalkozóbbá, beszédesebbé, élczesebbé és szellemesebbé teszik őt; de ez az ellentmondás csak látszólagos, mert az együttműködés bénulása nem egyenletes, hanem előbb legfinomabb nyilvánulásai bénulnak el, minők például a mérséklő, irányító szerkezetek, melyek a józanság oly becsülhetlen tényezői és melyek bénulván, szabad folyást nyernek a tisztán mozgási szerkezetek. Azért mondja igen helyesen a példaszó: „A bor megoldja a nyelveket“ és azért oly helytelen, kétes értékű az „In vino veritas“.

Szellemesebbé az ital senkit sem tesz, legfeljebb szabadszójává, fecsegővé és illetlenné.

(Folyt. köv.)

Irodalomtörténeti vázlatok.

(Vége.)

Petőfi költészete egyszersmind egyéniségének kifejezője. Egyik nemes oldaláról óhajtom

Ugy sajnáljuk szegény jó barátunkat, amint testét össze-vissza vagdalva látjuk, amint fejről letépik ragyogó, tündöklő koszoruját. Nem is csoda, ha aztán keservében ő is tör-zúz és csapásai alatt pusztulás, romlás támad.

Alig-alig járja ilyenkor valaki az erdő ösvényit és hallgatja a madár dalát, kevesen figyelnek a patak csörgedezésére, a mezőnek vadvirágán csak kevés szem akad meg; nem érti már egymást a régi két jóbarát.

Csak még egyszer, mintegy bucsucsókot véve jönnek össze ismét utoljára.

Mi haszna, az elfáradt ember már nem gyönyörködik, nem lelkésedik, keblét nem járják nagy viharok, vagy nem rezegnek annak mélyén gyöngéd, szelid érzelmek. Az elfáradt, sok küzdelmet látott ember már csak a csendes, nyugodt, békés, szótalán helyeket keresi. Csak megnyugvást keres; fáradt szemei lankadtan tekintenek

ezt megvilágítani, midőn költeményeiből összeállítom felfogását a betyárról, a magyar népet e jellemző alakjáról.

Petőfi szegénylegénye lobogó fehér ingujjban, szemrevágott süveggel, hetykén vágat végig a pusztán, a „betyárok országútján“. Csak a hatalmasokat üldözi, az ártatlanokat ellenben megvédi; lovagias a nők iránt, jószívű s emelett leleményes, a vakmerőségig bátor s hozzá még helyre egy legény, ki után, hej, mennyien bomolnak! De ép e jellemvonásaiért szánja őt a költő, mert előbb-utóbb eléri őt az igazságszolgáltatás sujtó keze, pedig tisztességes életmód mellett e jó tulajdonságok boldogabb véget biztosíthattak volna neki. (Zöld Marcsi.) Mint észrevehettük, Petőfi nemes erkölcsi érzülete tökröződik vissza e mozaikszerűen összerakott képből. Magasztalása is csak szánalmat ébreszt, egyszersmind visszarettent e vétkes életmódtól.

Petőfi pályafutása mindig csodált lesz, hisz elmulása egyuttal megdicsőülése volt. A nemzet másik nagy férfija, szabadságharcunk dicső vezére, hazájától távol, közel félszázadon át huzta még az élet igáját, nem az által kijelölt a uton látva haladni népét, melynek egykor imádott bálványa volt. De jobb erről nem is írni. Azt hiszem, minden honfi szíve összefacsarodik, midőn a történetnek idevágó lapjait forgatja.

szét, fáradt lábai tétováznak. Ki ne szánna meg ezt a szegény, erőtlen vándort. A jó barátnak szívet szomorú érzés fogja el, szánalom szállja meg és együttérzésének kifejezésül oda-odahullat lábai elé egy — egy sárguló levelet, el-elsóhajtja magát némelykor: sóhajára megrezdül a fa, susognak a levelek és a fáradt vándor önkéntelenül is visszagondol a régi szép napokra, mikor még patak csobogás, erdő, mező, ragyogó napsugár voltak legkedvesebb barátai.

Isten, Isten hozzád jó barát; béke veled...

A vándor tovább megy, utja mindig, mindig rövidebb lesz, míg egyszer vége szakad. S a jó barát eljön a vándorhoz, betakarja gyöngéden, meg is siratja a régi, a jó barátot.

(Debreczen, 1904 nov. 9.)

Kövér Árpád.

Utólag kénytelen vagyok bevallani, hogy nem szándékoztam betartani a dolgozatomban ígért sorrendet. Deák és Arany pályáját kellene még összevetnem, e két puritán jellem pályájának a reményét vesztett nemzet jövőjére oly döntő fontosságát méltatnom. De mivel egy részt csak köztudomású dolgokat mondhatnék el — tapasztalásból tudom, hogy Debreczenben minden ember előtt a legkedveltebb költő, illetőleg a leggyűlöltebb politikai személyiség Arany illetve Deák, tehát mindkettőnek élete s tettei eléggé ismertek — s minthogy Aranynyal amugy is, e lap hasábjain egy bővebb dolgozatban szándékozom foglalkozni, visszaélve dolgozatomban szerzés szerint értelmezhető címével, vázlataim végső dátumául nem, mint ígértem, 1864-et, hanem 1848-at választottam.

Kostyák József.

MOZAIK.

I.

Egyik jogász kollegánk egy alkalommal meglehetősen illuminált állapotban támolygott haza, ahol az egyik ágyban lakótársa a legédesdedebb horkolással dicsérte az Urat. Véletlenül a tükörbe pillantván, meglepődve tünődött: „Hogy alszunk itt két ágyban hárman?”

II.

Egy közismert alakja, a főiskolai életünknek, aki éjjeli lepke módjára nappal, sohasem volt látható, de annál többször éjjél után, — egy alkalommal véletlenül bebukkant előadásra, ahol hangos üdvriadal közt kérdezték kartársai: „Hogy esik az meg, hogy ilyen jókor felkelt?”

— Még lese feküdtem! — volt a flegmatikus válasz.

III.

Az idejű „harmadik” jogász e nőkiválasztás utáni zajos és vigkedvű banketten, a sok toasztozás és poharazás közben egy sarokban így sóhajtottam fel: Bárcsak minden hónapban megáldana az Atya Ur Isten egy-egy ilyen választással!!

Samu.

Manapság, a nagyzás, többnek látszani akarás korszakában, midőn az alsóbb néposztályok emberei is idegen szavak használatával akarnak feltűnni, történt meg az alábbi eset:

Egy falusi legény megyen az utcán, utána pedig két cselédforma leány, kikkel élénk beszélgetést folytat. Egyszer csak az egyik lány oda szól hozzá:

— Hallja Józsi, nem illik ám a férfinak a lányok előtt menni!

Józsi először elrestelli magát, hogy íme nem tudja az uri módit, de azután, hogy még se tűnjék fel valami sült falusinak s hogy fitogtassa tudományát, így vág vissza:

— Mán én peig' csak így szoktam a lányoknak gratulálni!!

Csicsa.

V E R S E K.

Emlékek.

I.

*Most már tudom, elhiszem, ... hogy
Szerelmed játék volt csupán...!
S hogy játszhaszál? ... körülnéztél
Egy másik játszótárs után.*

*S hogy megláttál? ... azt hazudtad:
Szeretsz...! s kértél, .. szeresselek!!
S addig játszál a tüzzel .. míg
Felgyújtottad a lelkemet!*

*És... amikor felgyújtottad!
Mikor már lángolva ége!!
... Betaszítád nagy kaczagva,
Valami mély semmisségbe...!*

II.

*Miért irtál? Mért küldted az
Első rózsaszín levelet?
Hiszen addig nem láttalak!
Addig nem is ismertelek!*

*Talán tudtad, hogy két szemed,
S arany hajad csillogása...
Be fogják sodrani lelkem
Az örvénybe...? a romlásba...?*

*Talán tudtad, hogy addig én
Boldog voltam valakivel,
S neked gyönyört okozott... egy
Rózsa-lánczot szakítani el!!*

III.

Megvert, megvert a jó Isten...
 ... Valakit elhagytam Érted...!
 ... Valakihez hűtlen lettem...
 Hogy egyedül Érted éljek!

Megvert, megvert a jó Isten!
 Ép ott, ... ahol bűnbe estem...
 — Kikaczagtál, kigunyoltál —
 ... Valakihez hűtlen lettem!...

Lengyel Béla.

Ahogy kivirított...

Ahogy kivirított minálunk
 Tavasszal az akácza lombja:
 Ugy-kérdeztük, kutatgattuk,
 Ki a legszebb lány a falunkba',
 Pedig nem is nagyon kellett ám
 Kérdegetni meg kutatgatni,
 Hisz ugyanis tudta kicsi-nagyja,
 A legszebb lány, hogy szőke Panni.

Hejh! nagyot változott azóta!
 Az akác lombja sem virul,
 Az ősz szele sodorja-fújja
 A levelet le lombirul.
 És átsodorja száz határon,
 Mint Pannit a sorsnak szele...
 Ki tudja hányadik határba,
 Melyik világba tette le?

Melyik világba, mely'k határba
 S tud-e ott is szeretni még:
 Égő szerelmi vallomással
 Megejtni férfiak szívét.
 — Aztán kaczagva porba vágni
 Míg az övé is megszakad...
 Arról tán a jövő lombhullás
 Hoz majd regét, világosat.

Debreczen. 1904 nov. 5.

Kocsis János,
 hittanhallg.

Légy büszke!

Légy büszke, hódító, daczos, hideg —
 Ne mint a jég, amelynek gyenge kérge
 Felenged, csak a nap sugára érje;
 Ne légy te jég! az ajkam ostromára
 — Midőn feltódul érzéseim árja —
 Ne vidulj fel s ne tárd fel kellemed,
 Ne éreztesd önön érzésedet:
 Óh légy akkor is mint márvány, rideg:
 Így szeretlek én!

Véres foszlányokat szaggass szivemből,
 Gyötörj és ejts kétségbe engemet,
 Vessd meg szerelemittas lényemet;
 Ne tartsd magadhoz méltónak szavam',
 Ha esdve dobom elődbe magam'.
 Daczos, szép főd tartsd jól magasra fel,
 Fehér homlokod győzedelmi jel
 Leszen, mely kihoz ezen ütközetből:
 Így szeretlek én!

Könnyen nyerni ily üdvöt méltóképen
 Ne lehessen e földi rög fiának,
 Gyötörjenek kinzó és gyilkos vágyak
 S te állj érintetlenül egy magadban;
 Ne leljek biztatást soha szavadban,
 Csodálat tárgya légy te drága lény —
 Ne ébredjen bennem érted remény,
 Maradj hő vágy szennyétől tisztán, szépen:
 Így szeretlek én!

Nem kergetek könnyen elérhető célt,
 Könnyen kitöltött vágy nem óhajom;
 Szívem vérén nyert üdvöt óhajtom.
 Gyötörj fagyos tűz, rideg kedvesem,
 Kinnal elért élv lesz édes nekem.
 Ily boldogságra küzdve jussak én
 S ha majd hervadozom lángom tűzén,
 Akkor nyujtsd majd, mit ajkam még nem kért:
 Így szeretlek én!

(Nov. 12.)

Kovács Lajos.

Fadrusz János.

(Folyt. és vége.)

Fadrusz művészetének az itt kínálkozó tárgy nagyon hálás volt. Egyesíthette a magyarost a monumentálissal, az erőt a nyugalommal. Ő a kínálkozó előnyöket fel is használta. Megörökitette a nagy Wesselényinek alakját, aki ledöntötte azokat a korlátokat, amelyeket a százados előítélet s az osztálykülönbség a hatalmas család sarjadéka s az egyszerű földnépe közé emelt, abban az állásban örökitette meg, amint a szegény, talán épen a panaszkodó jobbágy vállára teszi kezét. S a szegény ember olyan hálásan tekint a nagy urra! Mintha meghatott tekintetével az egész ország páriáinak köszönetét telmácsolná! Ez a szobor is beszél. Titokzatosan, lassan; — de csak annak, aki megérti.

Az elismerés, ami eddigi pályájához s azokhoz a kisebb műveihez fűződött, amelyek az akkor épülőfélben lévő új országház részére készültek, — jól esett a művésznek s új, minden eddiginél hatalmasabb munkára buzdította.

4a*

Élt és él még most is a nép emlékezetében egy királynak alakja, akinek dicsőség sugározta uralkodását, nem tudták elfeledtetni velünk az azóta reánk mért szomorú csapások, nem az azóta országoló fejedelmek uralkodása. Alakjának megírására már a renaissancze-korszakban két hírneves író: Bonfini és Geleotti vállalkozott, arczát a híres Rubens festette meg, szobrát is magalkotta Ferenczy István, amely talán részleteiben jó is volt, de mint egész, nem sikerült alkotás. Nem, mert egy ilyen, a nép ajkára átment, szívébe véssődött király uralkodásához nagyon sok legenda fűződik, amely mintegy aranyos zománcczal vonja be azt, oly zománcczal, mely fedi a valót, s hamis formákat tár elé. E zománcczot pedig nem tudta levérni Ferenczy, de levérte Fadrusz.

Az ő Mátyás szobra méltó emléke a nagy királynak, méltó koronája a művész eddigi műveinek.

A király győzött. Fején a győztes babér koszoruja, kezében kardját tartja s a bástyaoromról győzelemittas tekintetét a messze, végtelenbe veti. Délcegen üli meg hatalmas lovát. A ló lehajtja fejét, s a király hatalmas alakja még inkább láthatóvá válik. Szemünk előtt látjuk a győző hadvezért, a komoly politikust és az igazságos királyt. A bástyaoromhoz vezető feljáró előtt négy magyar alak áll. Az egyik a haza viharában megöszült Magyar Balázs hódolattal, de büszkén is, hogy: „imé ez az én királyom!” néz fel Mátyásra. A másik: Kinizsi Pál Csehország-, a harmadik: Szapolyai István a kétfejű sasos zászlót hajtja meg a nagy király előtt. Végre a negyedik alak: Báthory István a meghajtott zászlókra mutat: „imé uram, a győzelem tiéd!”

Az egész szobor azonban más győzelemről is tanuskodik: a szobrász győzelméről. Mikor ennek a szobornak leleplezési ünnepélye kezdett elkövetkezni, hirtelen, mintegy váratlanul megszólalt volna egy tamáskodó hang: a szobor nem fog sikerülni, mert először tulságosan nagyok a kolozsvári viszonyokhoz méretei, de mert főleg, nem fogja beváltani a magyarossághoz fűzött reményeket. Az okok elseje és másodika egyformán dőlt meg, mihelyt a lepel lehullott. Mert egyrészt a szobornak alkalmasabb helyet a kolozsvárinál keresve sem lehetett volna találni, másrészt pedig bátran elmondhatjuk, hogy Fadrusz muzsája és a magyar nép geniusza soha inkább nem ölelkezett, mint e szoborban.

Pedig hatalmas volt a feladat, amelyet ilyen sikeresen oldott meg. Egy embernek kellett kifejezni azt, ami egy egész nemzet szívét és lelkét eltöltötte, egy alakra, vagyis inkább csoportozatra kellett rásütnie azokat a bélyegeket mind, amelyek együttvéve a magyar nép jellemét teszik.

Miként más műveiben, különösen ez utóbbi itt is sikerült neki. És épen ez teszi az ő művészetét nagygyá. A magyar népnek, a magyar karakternek ez a csodálatos felismerése és kis, de mély vonásokkal való megrögzítése. A többi jeles tulajdonságai, — bár azokat sem hanyagolhatjuk el — mind eltörpülnek emellett.

Nagy volt a monumentális művek alkotása terén, pedig még itt is, ahol a művész keze a régi, sablonos szokásoktól annyira le van kötve, egyéni uton tört előre. Szoborcsoportozatainak elhelyezése élénk, nyugtalan, majdnem drámai, sőt néha a féktelen indulat jellegét ölti fel. Feladatának ismeri az ábrázolt alak korának jellemzését, de elveti a gyakran csalóka külszint és a kor uralkodó eszméit, érzéseit igyekszik kimutatni. Felismerte, hogy a kornak nagy hatása van az egyénre, tapasztalni kellett azonban, hogy az egyén nem mindig illeszkedik korához. Ilyenkor aztán a tökéletes összhang kedvéért önkényesen halmozza össze, czélzatosan s ha kell, tulságosan is kiszinezi a kor jelenségeit, vagy pedig azokhoz képest átgyurja a főszemélyt.

Képzelete, ihlete és formaértékének néha-néha túlradó invencziója művészi rajongását arra ingerli, hogy minden rendelkezésére álló tért betöltsön. Megteszi, emellett azonban nagyon vigyáz arra, hogy a művészi egységet, a harmoniát meg ne sértse.

Alkotásaiból hiányzik a derültség, hiányzik a mindent besugárzó, mindent felvillanyozó báj, amely az életet vonzóvá teszi, ámde a behizelgő kedvesség, a mosolyra ingerlő életöröm ismeretlen idegenek voltak abban a régmúlt világbeli eseményekben, amelyekből ő egy-egy alakot kiragadott és a jövő számára megörökített.

Épen ezért rövidség, egyszerűség és világosság a koncepczióban jellemzik őt. Egy, szinte a földbe czövekelt lábu paribában, amelynek kidolgozásában még a tulhajtottabb naturalizmus sem találna hibát, ki tudta mindazt fejezni, amit mondani akart. Egy kar, amelyről az első felületés nézésre csak azt hisszük, hogy mozdulatát a

szimmetria kedvéért tette. mennyi mindent beszél! Csak meg kell őt érteni! S ha megértjük, elfeledjük hibáit is. Azokat a hibákat, amelyeket akkor ejtett, amikor a ruha alatt rejtőző erőt nagyon is világosan akarta feltüntetni.

Bár hiszen ezek is csak jóformán előnyei. Mert mire törekedett ő? Egyesíteni akarta műveiben a különféle irányokat. S bizony nem tehetett róla, ha a sok tanulmányozás után elő-előbukkant művein egy egy klasszikus vagy naturalista szobor mély megfigyelésének nyoma . . .

Azért eredeti volt minden izében; új, hatalmas iskola vezetése várt reá. Azoknak a munkáknak tömkelegében, amelyeket az a lázas vágy hoz létre, mely a mi művészetünket „európai színvonalra“ akarja emelni, anélkül azonban, hogy azt előbb nemzetivé tenné. Fadrusz egy-egy műve, mint az igazi, magyaros, nemzeti szellem megannyi tavaszi fecskéje tűnt fel. Formáit a nemzet magyarságából, igazi nemzeti jellem vonásaiból vette. Alárendelte tehetségét a nemzeti művészetnek, egyéniségéből alkotta meg egyéni műveit, de nem ignorálhatta és nem is hagyta figyelmen kívül a viszonyokat, amelyek közt élt, magába szívta a magyarság nemzeti művészetének alkotó elemeit.

S mindezekkel egy lépéssel előbbre vitte azokat, a korunkban sajnós, még most is csak gyéren jelentkező törekvéseket, amelyek a nemzeti művészet megvalósítását célozzák. Művei gyönyörű példák arra vonatkozólag, hogy miképp lehet valaki nagy, elismert, vagy mondjuk „európai színvonalra“ emelkedett művész anélkül, hogy tehetségével a művészetek nyugateurópai világába olvadna bele. Bizonyítékok arra vonatkozólag, hogy a Szt-Istvántól napjainkig tartó európai művészeti befolyás csak arra volt jó, hogy sajátos nemzeti művészetünket elnyomja; de bizonyítékok arra is, hogyha egyelőre elnyomni el is, de megsemmisíteni, végleg eltörölni azokat nem tudta. Népünk egyéniségének felkutatását véglegesen elodázni nem volt képes, annak felismerése és érvényesítése csak Fadruszokra várt és vár.

Fadrusz az új iskola alapját megvethette, de sajnós, az iskola élére nem kerülhetett. Sőt még munkáit sem fejezhette be mind. Abbamaradt a Kecskemét részére készülő Kossuth- és Rákóczi szobor. Nagy reményeket fűztek az első Erzsébet-szobor pályázatokra beérkezett pályamunkájához. Reáért Tisza Lajos gróf és Vásárhelyi Pál szegedi

szobor, a karánsebesi király-, a nagyváradi Szt.-László-, a pozsonyi Petőfi-, a csatádi Lenau- és a budapesti Semmelweiss-szobor.

Mindezt meghiusította a halál, amely 1903 október 25-én véget vetett az ifjú művész életének, véget egy reményteljes, hosszú jövőnek, amely elé egy nemzet nézett bizakodva.

Meghalt és magával vitte azokon a terveken kívül, amelyek még csak kidolgozatlanul éltek agyában, reményeinket. Reményeinket, amelyek a magyar szobrászat megteremtéséhez fűződtek. Reménylünk most is, de nincs, akihez reményeinket hozzáfűzzük.

A leányzó tehát aluszik, de egy nemzet reményli, hogy nem halt meg. Felkeltőjét várjuk várja a nemzet várja, annak génusza, amely most Fadrusz sirjára dül és zokog.

Matolcsy Sándor.

Sport.

Rovatvezető: **Majerszky Jenő.**

Akadémiai sportéletünk.

Akadémiai sportéletünkről, tehát olyan dologról akarok beszélni, amely tulajdonképpen nem létezik, vagy ha létezik is, még csak most éli édes öntudatlanságában a gyermekkorát. A különböző helybeli középiskolákban mindenütt találunk már régóta fennálló tornaköröket, melyekben igen élénk élet folyik s helyes vezetés mellett elég szép eredményt is érnek el, mint azt épen a református főgymnasiumnál látjuk, melynek tornászai az országos középiskolai versenyeken mindig az első nyertesek között szerepelnek.

Nem mondható ez el akadémiánkra. Nálunk, ha akadnak is egyesek, kiket nagyon elragad a sport iránti lelkesedés, nincs terük, hogy ez irányban kifejtethék munkásságukat. Az ilyen fanatikus sport-emberek azután kiszorulnak a városi tornaegyletbe, ahol — jöllehet nagyon szívesen látják őket — mégis a már meglett, megállapodott férfiak között még sem mozognak olyan fesztelenül, nem nyernek olyan ambíciót, mintha tisztán kollegáik között egymást buzdítva, egymással versenyezve gyakorolhatnák magukat a sportnak különböző ágaiban. Így látjuk ezt minden nagyobb akadémián. A budapesti és kolozsvári egyetemi tornaegyletek minden tekintetben meg tudják állani helyüket a többi sport-

egyletekkel szemben. Világos tehát, hogy nagy szükség volna egy olyan egyletre, mely egyesitené magában az ifjúságnak testgyakorlás iránt lelkesülő részét s akkor a sportnak minden ágát egyformán művelhetnék. Sajnos, a mai körülmények között ilyen egyletet létrehozni még lehetetlen.

Ezért csak részletekben lehet belefogni ebbe a munkába s egy ilyen részlet valósul meg az újonnan felállított Jogász Vivó Egylettel is, mely a tőle telhető eszközökkel igyekszik kedvelté s általánosan elterjedtté tenni a testgyakorlatot és ennek épen egyik legszebb nemét, a vivást. Adja Isten, hogy e törekvést siker koronázza.

Ha tagjai el nem vesztik eddigi lelkesedésüket s rajta lesznek, hogy ezt az eszmét úgy az ifjúság, mint a társadalom más rétegeiben is megkedveltessék, nem hiszem, hogy e vállalkozás ne sikerülne.

A D. J. V. E. tisztikara. A f. hó 5-iki közgyűlés jóváhagyta a véleményező bizottság által módosított alapszabályokat s fáradságáért köszönetet szavazott mind az alapszabály készítő-, mind a véleményezőbizottságnak. A jóváhagyott alapszabályok értelmében a tisztikar következőképen alakult meg: Elnök: Majerszky Jenő 2. jh.; alelnök: Szávay Zoltán 2. jh.; főjegyző: Oláh Béla 1. jh.; pénztárnok: Toth Emil 2. jh.; ellenőr: Kádár István 1. jh.; jegyző: Éricz Ernő 1. jh.; szertartások: Harsányi Géza 2. jh. és Bartók Ferencz 1. jh.; választmányi tagok: ifj. Ozory István 4. jh., Propper Miklós 3. jh., Siegmeth Lajos 2. jh., H. Kiss Pál 2. jh., ifj. Bay Sándor 1. jh., Malatinszky Zoltán 1. jh., Szamumeli János 1. jh.

Birkózóverseny. Nagy közönség előtt és nagyon szép eredménnyel folyt le 6-án a torna csarnokban tartott országos birkózó verseny. Wladimir mester büszke lehet tanítványaira. A nehézsúlyiak közül Odry Zoltán, az aradi tornaegylet tagja, a könnyűsúlyiak közül pedig Erődi Béla, Magyarország könnyűsúlyu birkózó bajnoka vitték el az első díjat.

Sakk.

Rovatvezető: **Lévay Kálmán.**

Sakkhírek. A debreczeni sakkbarátok érdekes városi versenyt rendeztek. Az érdekes szellemi torna még f. hó 5-én megkezdődött, s akadémiánk is szépen képviselve van, amennyiben részt vesz-

nek Tyirits elsőéves, Szávay Zoltán és rovatvezetőnk másodéves joghallgatók.

A versenynek különös érdekességet kölcsönöz az a körülmény, hogy részt vesznek rajta Dalmy Barna és Móga Lajos, Debreczen legjobb fiatal erői is. A verseny valószínűleg eltart még f. hó végéig. A verseny szebb játszmáit közölni fogjuk majd.

Egy és más a szerelemről.

Sok emberrel találkoztam már életemben és sok érdekes dologról hallottam őket beszélni, de arról még komolyon beszélgetni soha sem hallottam, hogy mi az a szerelem. Megkísértem tehát röviden én előadni, ha ugyan lesz hozzá képességem.

Nézzük csak, mi is hát az a szerelem? Első feltétele két szív, még pedig két ifju szív. Például, összetalálkozom egy szép kis leánynyal, kinek arca már ismeretlenül is megtetszik. Valami addig ösztönöz, míg meg nem ismerkedem vele. Beszélgetünk . . . mindkettőnk arca kipirul, szemeink csillognak, szívünk dobog, boldogoknak érezzük magunkat. Talán be is valljuk, hogy szeretjük egymást és akkor . . . akkor . . . kimondhatatlan érzelmek töltik el egész valónkat.

Távozáskor a baloldalon valami összeszorul és fáj véghetetlenül S mi az a valami? Ha komolyabb vizsgálat alá vesszük a dolgot s kutatunk, keresünk, rájövünk, hogy ez a szív. Mely a szerelem eszköze, közvetítője.

Mi is hát a szerelem?

Nyelvtanilag fejtegetve e szó főnév, még pedig három tagu főnév. S e pár betű gyakran egy emberi életet képes tönkretenni.

Ha megnézzük a költőket, azok lírai verseikből ki nem feledhetik ezt a szót, már hogy is feledhetnék, hiszen ők is emberek, ők is szeretnek. Sőt mondhatjuk, hogy ez vezeti őket arra, hogy verseljenek.

Nézzük csak meg a kis deákokat is, ők is versbe szedik eszményképeik szépségeit. Lehozzák a csillagokat imádottjaik szemeibe. Megszólaltatják a „füstöst“, vagy bánom is én legyen „morét“ és kéri, hogy huzzon el még egy keserves nótát. De ezen nincs mit csodálkoznunk, mert bennük is ott dobog a szív.

De térjünk csak vissza a költőkhöz. Egyik azt mondja, hogy: „nap, mely egyedül süt mele-

gen". Másik pedig azt mondja: „sötét verem a szerelem". Ez már igaz, mert beleesni könnyű de belőle kijutni, hejh! de nehéz.

Most hadd próbáljam én kifejtetni szerény nézeteimet.

A szerelem közvetítője a szív.

Hogy mi a szív, azt mindenki tudja. Egy negatív pont a férfi szive, mely a női szemekben kiülő pozitív elektromosságtól vonzódik, vagy azt sem bánom, ha egy érzékeny lemez, mely a szép szemek sugarait megörökíti. Szóval a szív egy olyan érzékeny valami, mely képes a leggyengébb érzelmeket is észrevenni.

Vegyük csak az elsőt. Találkozom egy szép kis leánynyal. Fekete szemei felém löveli a delejes szikrákat, szívem pedig mind közelebb és közelebb vonzódik. Így jut aztán két ifju szív érzelmek egymás közelébe és így fejlődik benne fokként a szerelem. De sajnos, a férfi szívből a negatív szikrák elvezettetnek, pozitívvá telik meg, előáll a taszítás, a két szív elválk egymástól s következik a bánat, keserűség, mit aztán a magyar ember borba fojt, mert hisz „elég nagy a feje, busuljon a ló".

Lássuk a másik föltevést.

Megismerkedem egy angyallal. S csakhamar észreveszem, hogy sokat foglalkozom vele, de nem bírok gondolataimtól megszabadulni. A kép ott lebeg előttem, szólitom, beszélek vele. Tehát szívem befogadta a képet, mely jobban és jobban erősödik.

Ettől kezdve már mindenre figyelek, minden mozdulatát lesem. Egy kézfogás, egy tekintet vagy egy szó elég, hogy boldog, nagyon boldog legyek. S ez a boldogság a szerelem.

De gyakran kételyek szállanak a szívbe, az ördög összes furiáit elküldi, hogy kinozzák, gyötörjék az ifjut. S ekkor a szív másik társát hívja segítségül: az ész.

Tudják-e mi az ész?

„Egy komor professzor", ki csak az anyagi dolgokat vizsgálja, kutat, keres s első kérdése: mit művelsz? Feledj! De ekkor ismét megszólal a szív: szeress!

S az ifju már nem hallja az ész intését, rohan a szív parancsa után – szeret! Imád! De sajnos, csalódik s ekkor ismét az észhez fordul, hogy megmeneküljön a szenvedéstől, mert eszébe jutnak a költő szavai: „Ha megcsalódott a szived, kövessd az ész szavát."

psy.

Ifjusági hírek.

Csinos alakban jelent meg a budapesti „Egyetemi Lapok" dr. Zsemberi István és Kétly Endre szerkesztésében.

A csinos külső mellett azonban a tartalom is minden tekintetben dicséretére válik a szerkesztőknek.

Creon „Versek prózában" című, hangulatos tárczája, Gulyás József „Virágénekei", Halasy Andor „Művészet-e a fotográfálás?" című érdekes cikke, ifj. dr. Csiky Kálmán „Külföldi egyetemi éveimből" című könyvének egyik fejezete s számos irodalmi, színházi és sporthírek képezik az első szám tartalmát.

Előfizetési ára: Egész évre 8 kor., félévre 4 korona, negyedévre 2 korona, egyes szám 20 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Kaplony-utca 7.

Csokonai születésének évfordulóját a M. I. Ö. T. a szokáshoz híven ez évben is megünnepli.

Az ünnepély a társulat elnökének, H. Kiss Pálnak megnyitó beszédével fog kezdődni. Emlékbeszédet — az ifjuság felkérésének készséggel engedve — nt. dr. Ferenczy Gyula tanár ur tart, a műsor többi számát pedig a társulat kiküldött szavalója, a főiskolai ének- és zenekarok fogják betölteni; sőt kilátás van reá, hogy egy előkelő urileány énekszámával fog közreműködni.

Az ünnepély november 20-án d. u. 5 órakor kezdődik.

Ugyanaz nap d. e. kivonul az ifjuság Csokonai sírházhoz a Hatvan-utcai temetőbe, ahol Makay Kálmán, a M. I. Ö. T. főjegyzője beszél s a társulat egy tagja szaval.

A múlt évben a jog- és hittanhallgatókból megalakult „Arany János" baráti kör, mely szépen oldotta meg a jogászok és theologusok egyesítésének kérdését, ez évben is, nemes céljának megfelelőleg, szorgalmasan munkálkodik. Ülésein a tagok nemcsak szépirodalmi munkásságot fejtenek ki, hanem magvas, az irodalomtörténet, jogtudomány és történelem körébe vágó művekkel szerepelnek. Ujabb időben a kör iránt oly nagy érdeklődés mutatkozik ugy a joghallgatók, mint a theologusok körében, hogy a társaság elhatározta, hogy a tagok számát öttel emeli.

Dr. Dodel Arnold, német egyetemi tanárnak „Mózes-e vagy Darwin" című vitairata, mely német nyelven immár 9 kiadást ért, megjelent magyar nyelven Tarczai Lajos fordításában. A mű Martos Adolf kiadásában jelent meg s nevelési rendszerünk helytelenségével, következetlenségével foglalkozik. Ára füzve 1 korona 80 fillér, díszkötésben 2 korona 40 fillér.

A „Sárospataki Ifjusági Közlöny" is megkezdte ez idei pályafutását, hogy hirdesse a pataki ős kollegium ifjusági életét. A tartalmas ifjusági lapot Sinka Gyula és Kovács Lajos szerkesztik. Főmunkatársakként szerepelnek Mikola Gyula és ifj. Barcsa Endre.

A kezünkben levő 2-ik szám vezércikkében *Sinka Lajos*, a főszerkesztő méltatja okt. 31-ének nagyjelentőségét. A „Kronika" rovatban *Ma.* panasolja fel a pataki Rákóczi vár ereklyéinek rendezetlen voltát és emlékezik meg Maclean ur ott időzéséről. *Ifj. Csabay Pál, C. László Sándor* és *Topa József* apró, kedves verseikkel, *Binét Menyhért* Bécset ismertető czeruzarajzaival emelik a lapot, E'ism érse 1

kell megemlékeznünk *Takács Mihály* és *Sutka István* tárczáiról, ugy szintén *Bódi Dénes* héber műfordításáról is. Élénk ifjúsági életről tanuskodik a lap „Egyleti élet“ című rovata, kimerítő és bő tudósítást közöl *Komjáthy és Co.* a debreczeni országos tornaversenyéről.

A lap szerkesztősége: Sárospatak, főiskola, szeniori hivatal; kiadóhivatala: főiskolai könyvnyomda. Előfizetési ára egész évre 4 korona.

A jogászfifjúság körében megkezdődtek a készülődések a jogász szoárék és matinék rendezésére. Az első szoárét, amely társas vacsorával és tánczcczal lesz egybekötve, e hó vége felé tartja a jogász ifjúság. A szoárén több előkelő urleány szerepel s a főiskola kiváló szavalója Pirkler Ernő és Miskolczi Sándor működnek közre. Ugy szintén beszédet mond Soóky Jenő 3. jh., megválasztott jogászelnök.

Frankó János, lapunk tehetséges munkatársa, kiadta összegyűjtött verseit „Levélhulláskor“ czimen. Az izlésesen kiállított hatalmas kötet érdekes olvasmány, nemcsak azért, mert egy ifju lélek első szárnyalása, hanem azért is, mert nem egy gyöngéd érzelmet, szép gondolatot rejt magában Egyes helyeken ugyan még küzd a kezdet nehézségeivel, ami azonban korántsem zavarja az egésznek összhangját s nem rontja le a szép részek olvasása által felkeltett kellemes érzelmek hatását. A mű, melyből mutatóványt már első számunkban közöltünk, a szerző saját kiadásában jelent meg. Ára füzve 2 korona (főiskolai hallgatónak 1 korona), diszkötésben 4 korona. Kapható kiadóhivatalunkban is.

A „Joghallgatók Segítő Egyesületében“ folyó hó 7-én nagy választás volt. Tudvalevő dolog ugyanis, hogy Széll Ákos, az eddigi elnök, benyújtotta lemondását. A választmány sajnálattal bár, de mivel meggyőződött róla, hogy szeretett volt elnökének megmásíthatatlan akarata ez, a lemondást elfogadta s Széll Ákosnak eddigi működéséért elismerést és köszönetet szavazott.

A 7-iki közgyűlés tárgya tehát az elnökválasztás volt. Jelöltek: Soóky Jenő és Somossy László 3. jh. urak. A választás zajos, a küzdelem nagy volt. Tagadhatatlan, hogy mindkét fél erősen készült a küzdelemre, végre azonban mégis csak győztesen került ki a választásból Soóky Jenő, amennyiben 33 szótöbbséggel a D. J. S. E.-nek elnökévé választatott.

Magasztos ünnepség elé néz a közel jövőben városunk közönsége. E hó 20-án lép ugyanis 90-ik évébe ősz püspökünk, a mindnyájunktól szeretett és tisztelt Kiss Áron. Bizony szép kor ez egy ember életében s különösen szép lehet annak, ki — mint ő — boldog nyugalommal, megnyugvással tekinthet vissza lefolyt éveire, melyeket önzetlenül mindig a köznek: hazájának, egyházának szentelt. E szép napnak a megünneplésére, emlékezetessé tételére nagyban folynak a kollégium tanárkara és ifjúsága körében is a készülődések.

A „M. I. Ö. T.“ lapunk 3-ik számának megjelenése óta két rendes s egy rendkívüli gyűlést tartott. A rendes gyűlésen közreműködtek szavalatokkal *Göbel Károly* (Reviczky „Pán. halála), *Pelei József* (Mátrai Lajosnak: „A füredi bálon“), *Varga Antal* (Ábrányi Emilnek „A kis szavojárd“) és *Gyökössi József* (Petőfi „Élet vagy halál“)

cz. költeményével közepsikerült szavalatot nyujtva; míg *Ióth Endre* (Poe Edgárdnak „Holló“ cz. költeményével ért el igazi sikert. A gyönyörű költemény, mely nemcsak az angol, hanem a világirodalomnak is egyik remek gyöngye, mely megjelenése óta meghódította a világot, közvetlen tolmácsolóra talált a szavalóban, ki a költemény gondatainak mélységét, érzelmei igazságát erejéhez képest hiven juttatta kifejezésre. — Felolvasást tartottak: *Markovics Andor* Vörösmartyról, nagyobb stilizáló, mint alkotó erővel s *Kocsis János*, ki két újabb költeményét „Ahogy kivirított minálunk“ s „Októberre“ czimmel olvasott fel tetszés mellett. — A rendkívüli gyűlés tárgya: a Csokonai ünnepélyre kiküldendő szavalkók megválasztása lett volna, de a versenyszavalatok nem sikerülvén teljesen, 12-ére új versenyszavalat lett kitűzve. A kör munkálkodása élénk s beléletét illetőleg már elkészültek teljesen új alapszabályai, melynek már a választmány bíráló rostáján átmentek s így csak a gyűlésnek, mint az Irodalmi társulat összességének helybenhagyására vár s ezzel, mondhatjuk, új alapokra fektetve reformálva lesz a társaság.

A tanuló ifjak között régen ismert tény, hogy **Boczán Ferencz** fodrász-termében, Hatvan-utca 2. sz. a. a legjobb és legjutányosabb kiszolgálást találja. Mi is ajánljuk olvasóink figyelmébe ez ismert céget s kérjük, hogy pártfogolják Boczán Ferenczet, az ifjúság fodrászát.

Szerkesztői üzenetek.

B. Gy. Helyben. Az ujonnan kijavítva beküldött 3-ik epigramma most sem felel meg, sőt most még tán kevésbé.

H. Béla ur, Berlin. Megkaptad-e, öreg, a küldött lapokat? Hogy tetszenek? Küldj egy tudósítást néha-néha s terjeszd lapunkat az ott levő magyar fiuk között.

H. Pál ur, Lipcse. Hogy érzi magát tiszteletes uram abban a nagy idegen városban? Ha nem esik terhére, legyen szives tudósítani bennünket az ottani eseményekről.

K. Pali Eger, R. I. és K. E. Budapest, F. Sz. Eperjes. Ti is felkereshettetek volna már egy pár sorral bennünket! No de remélem, ami késik, nem mulik! Remélem, ezután derekabb legények lesztek!

Ifjúsági Közlöny, Sárospatak. Rokonszenves hirdetésüket köszönjük.

—**Z. — Ö.** Stilusa kifogástalan s már az elég biztosíték arra nézve, hogy ön idővel minden tekintetben gyönyörködtező irásokkal fog bennünket felkeresni. Nemcsak az ön, hanem a magunk érdekét is szolgálom tehát akkor, midőn föl-hivom figyelmét, hogy újabb tárgyakat igyekezzék földolgozni s a mese-szövére nagyobb gondot fordítson. Üdvözlét földijétől!